

Asia: VN/25792/2024

1) Luonnos valtioneuvoston asetukseksi jakeluvelvoitteen joustomekanismista sekä 2) luonnos valtioneuvoston asetukseksi maankäyttösektorin toimien voimaantulosta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Pyydettyinä lausuntona kahdesta jakeluvelvoitteen joustomekanismia tarkentavasta asetuseronnoksesta Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

- Ilmastopoliitiikan tavoitteena tulee olla ennen kaikkea fossiilisten päästöjen vähentäminen
- Metsäteollisuuden puunsaantia ei tule vaikeuttaa toimeenpantaessa ehdotettua joustomekanismia
- Kiertoaikojen pidentäminen lisää metsätuho-riskiä ikääntyvissä metsissä sekä heikentää puun saatavuutta jalostukseen, mikä vähentää puunjalostuksesta saatavia talous- ja työllisyshyötyjä
- Toimeenpantaessa joustomekanismia turvepohjaisissa metsissä tulee toimet kohdistaa heikkotuottoisten suometsien ennallistamiseen

Ilmastotoimilla, jotka hyväksytään mukaan joustomekanismiin, on oltava tarkoituksenmukaiset laatu- ja lisäisyyskriteerit. Ilmastoyksiköiden laskenta ja lisäisyyden osoittaminen on tehtävä läpinäkyvästi, luotettavasti ja vertailukelpoisesti.

Metsien kiertoaikojen pidennykseen liittyy merkittäviä haasteita ja epävarmuustekijöitä hiilensidonnan laskennassa ja todentamisessa. Tämän vuoksi katsomme, että metsien kiertoajan pidentäminen tulisi poistaa hyväksyttävien joustomekanismitoimien listalta. Riskinä on valtion varojen tehoton käyttö, koska on vaikea arvioida, oliko maanomistajan alkuperäinen suunnitelma tehdä uudistushakkuu suositusten alarajalla vai jo lähtökohtaisesti pidentää kiertoaikaa.

Joustomekanismia toimeenpantaessa ei tule heikentää metsäteollisuuden raaka-aineen saatavuutta. Puun saatavuudella on keskeinen vaikutus koko metsäteollisuuden arvoketjuun. On huomioitava, että kansainvälisen kaupan oloissa kysyntä siirtyy toisaalle, jos tarjonta Suomesta pienenee. Kiertoajan pidentäminen voi heikentää metsäteollisuuden puunsaantia. Sama ongelma syntyy, mikäli joustomekanismia toimeenpannaan vettämällä sellaisia turvepohjaisia metsiä, jotka soveltuvat puuntuotantoon.

Kiertoajan pidentäminen kuusikoissa kasvattaa riskiä kirjanpainajatuhoille. Kirjanpainajatuhojen riski on muutoinkin kasvanut ilmaston lämpenemisen myötä. Pitkät kuivuusjaksot lisäävät myös metsäpalojen riskiä. Lisääntyneiden tuhojen myötä menetettäisiin jalostukseen saatavaa puuraaka-ainetta, ja tällöin vähenisivät myös Suomeen puunjalostuksesta saatavat työllisyys- ja taloushyödyt. Tuhojen, erityisesti metsäpalojen, myötä myös puiden sisältämä hiilidioksidi vapautuu nopeasti ilmakehään.

Itsessään esimerkiksi metsitys ja metsälannoitus ovat kannatettavia ilmastotoimenpiteitä, mutta kansainvälinen tiedeyhteisö on enenevästi nostanut esiin, että ne tulisi pitää erillään pysyvistä fossiilisten päästöjen kompensoinnista (viitteet: Allen, M.R., Frame, D.J., Friedlingstein, P. et al. Geological Net Zero and the need for disaggregated accounting for carbon sinks. *Nature* (2024). <https://doi.org/10.1038/s41586-024-08326-8>; Dooley, K., Christiansen, K.L., Lund, J.F. et al. Over-reliance on land for carbon dioxide removal in net-zero climate pledges. *Nat Commun* 15, 9118 (2024). <https://doi.org/10.1038/s41467-024-53466-0>).

On keskeistä, että joustomekanismiin hyväksyttävien ilmastotoimien kriteerit ovat selkeät ja tiedepohjaiset. Esimerkiksi lannoitukseen perustuvien ilmastotoimien kriteerien tulisi sallia hakkuut tarkoituksenmukaisen ajanjakson jälkeen. Myös todentajiksi kelpuutettavien tahojen osaamisen taso on varmistettava.

Ilmastopolitiikan tavoitteena tulee olla ennen kaikkea fossiilisten päästöjen vähentäminen

Jakeluvoltteen joustomekanismin riskinä on, että sen viitoittamana avautuu laajemminkin portti fossiilisten päästöjen kompensoinnille maankäyttösektorin nieluilla. Fossiilisten päästöjen kompensointi maankäyttösektorin toimilla saattaa vaikuttaa viherpesulta samaan tapaan kuin käynyt hiilimarkkinoilla epämääräisiä ilmastoyksiköitä käytettäessä.

Kun joustomekanismit kaikesta huolimatta etenevät käytäntöön, on varmistettava, että ne eivät rajoita puunkäyttöä ja siten aiheuta hakkuiden sekä metsäteollisuustuotannon siirtymistä Suomen ulkopuolelle. Hakkuuvuodosta ei seuraa globaalisti myönteistä hiilinieluvaikutusta, mutta siitä seuraa Suomelle kielteiset talous- ja työllisyysvaikutukset. Hakkuuvuoto on tunnistettu myös

tieteellisissä selvityksissä (linkit: <https://conbio.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/cobi.14235> ; <https://www.metsasaatio.fi/ajankohtaista/uutisia/hakkuiden-ja-metsateollisuustuotannon-vuoto-eu-n-ulkopuolelle-heikentaa-eu-n-biodiversiteetti-ja-ilmastotavoitteiden-globaalia-vaikuttavuutta>).

Hakkuuvuodon torjumisessa on tärkeää, että viranomaisella olisi velvollisuus vähentää kumulatiivista riskiä, joka aiheutuu yksittäisten toimenpiteiden yhteenlaskettuna summana.

Metsäteollisuus ry

Paula Lehtomäki

toimitusjohtaja

Fagerblom Ahti
Metsäteollisuus ry